РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орґан Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 12-го липня 1917. Ч. 81. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, July 12, 1917. No. 81.

СПРАВА АВТОНОМІЇ УКРАЇНИ
НА ВСЕРОС. КОНҐРЕСІ В ПЕТРОГРАДІ.

Побіда російських війск під Галичем. — 8.000 полонених і 53 гармат.

УТВОРЕНЕ В РОСІЇ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ.

Вісти з України.

Українська справа на всеросійськім конґресі.

Петроград, 8. липня. — **Що тичить ся національного питаня на всеросійськім конґресі делеґатів робітничих і салдатських рад, делеґат Лібер поставив жадане, ЩОБИ УКРАЇНА ОДЕРЖАЛА АВТОНОМІЮ, ЯКА ЗАБЕЗПЕЧИЛА БИ ПРАВА НАЦІОНАЛЬНИМ МЕНЬШОСТЯМ.**

Дальше він домагаєть ся, ЩОБИ СКЛИКАТИ КОНҐРЕС З ПРЕДСТАВНИКІВ ВСЇХ НАЦІОНАЛЬНОСТИЙ, ЖИЮЧИХ НА УКРАЇНІ, І ОЗНАЧИТИ ТОЧНО ХАРАКТЕР АВТОНОМІЇ.

КИЇВСЬКА РАДА РОБІТНИКІВ ЗАЯВИЛА СЯ ЗА АВТОНОМІЄЮ УКРАЇНИ, АЛЕ Є ТАКОЖ ЗА ТИМ, ЩОБИ ЗАЧЕКАТИ ДО УСТАНОВЧИХ ЗБОРІВ.

Жаданя Українців є законні.

Часопись „Шікаґо Трібюн" одержала від свого кореспондента Дж. О. Бенета телеґраму отсього змісту:

Стокгольм, 3. липня. — Російське провізоричне правительство видало до аґітаторів за независимою Україною відозву, щоби спинили свою діяльність. У відозві між иншим говорить ся:

„У своїм запалі до свободи не задавайте Росії анї собі самим удару, який може бути смертельний".

Помимо сеї відозви зїзд українських адвокатів заявляє, що українське судівництво має бути ведене независимо від російського, а уряди судіїв можуть займати лише такі люди, що знають українську мову.

Українська Центральна Рада вислала до ради російських правників письмо з доказами, що автономний рух Українців є законний.

Анґлїйські обсерватори заявляють, що український рух не є забавкою, як република в Кронштадї, але **що се є дійсний рух за независимостию найбогатшої части Росії.**

Український військовий зїзд.

Київ, 18. мая. — Нинї розпочав ся український військовий зїзд з представителів українських орґанізацій ріжних резервових і активних відділів фльоти, поодиноких ґарнізонів і земського та міського союза.

В програму зїзду входять слїдуючі питаня:

Відношенє до війни; політичні жаданя Українців; відношенє до тимчасового правительства і ради робітничих та жовнїрських депутатів; українізація армії; заснованє найвисшої української військової інституції; піддержанє карности і боротьба з дезертирством; земельне питанє.

Зїзд скликала Головна Українська Рада, яка звернула ся до петроґрадських депутатів і начальників армії з просьбою помочи прибути делеґатам.

Але декотрі воєнні начальники не позволили делеґатам прибути на зїзд. Тому деякі військові ґрупи не були заступлені.

Прибуло до 400 делеґатів. Будинок педагоґічного музея, де відбувають ся засїданя зїзду, хоронить сторожа першого українського полку ім. Богдана Хмельницького. Жовнїри того полку мають шапки обрамовані національними синьо-жовтими лентами, а офіцири того полку носять старинний запорожський стрій.

Зїзд відкриває предсїдатель Головної Української Ради, проф. М. Грушевський, якого повитали бурливими оплесками і окликами: „Слава!"

В склад президії ввійшли: з фронту — **Петлюра**, з резерви — **Михновський**, з фльоти — **Письменний**, від Головної Ради — **Винниченко.**

Почесним членом вибрано проф. Грушевського. Опісля в склад президії принято команданта українського полку ім. Богдана Хмельницького, **полковника Капкана.**

(„Русское Слово", з 20. мая).

Український військовий зїзд в Ризї.

Рига, 28. мая. — **Закінчив ся перший зїзд Українців з армій, на котрий прибуло понад 500 делеґатів.** Зїзд відвідали головний начальник армій північного фронту, **ґенерал Драґоміров**, командант армії **Радко Дмитрієв і представитель Франції.** Їх стрічено шумними оваціями.

Головний командант армії північного фронту, ґен. Драґоміров, теплими словами привитав збори і пожелав орґанізації плододайної роботи на славу рідної України.

Головний командант, яко уроженець України, знаючи Українців, висловив надію, що Українці разом зі всїми російськими народами охоронять свободу народів від німецького мілітаризму.

Предсїдатель зїзду і декотрі делеґати дякували гостям за привіти, вказуючи на те, що Українці нераз проливали кров за свободу народу і його справедливе діло.

Французький ґенерал в коротких словах просив не забувати вірної союзниці, Франції, і дякував за єдність у боротьбі зі спільним ворогом.

Зїзд приняв слїдуючі резолюції:

1) Злука всїх Українців без огляду на політичні партії.

2) Добивати ся національно-територіяльної автономії України у федеративній демократичній републиці Росії.

(Продовженє на стороні 3-тій).

БИТВА НА ГАЛИЦЬКІМ ФРОНТІ.

Побіда російських війск під Галичем. — 7.000 полонених і 48 гармат.

ПЕТРОҐРАД, 9. липня. — Російський ґенеральний штаб доносить:

„**НА ГАЛИЦЬКІМ ФРОНТІ:** В напрямі Золочева і в околиці Бережан чинність артилєрії по обох сторонах змагаєть ся.

„**В напрямі Галича (на захід від Станиславова) війска під командою ґенерала Корнїлова після довшого бомбардованя перевели в недїлю вполудне наступ на становища неприятеля над Лімницею.**

„По здобутю перших і найважнїйших окопів неприятеля наші війска пійшли дальше наперед, **здобуваючи місточко Єзупіль і села Тяжів, Павелче, Рибно і Старий Лисець.** Наша кіннота, яка з хвилею відвороту неприятеля розпочала за ним погоню, дійшла до ріки Лукви.

„**Протягом дня полонено 131 німецьких та австрійських офіцирів і 7.000 жовнїрів. Воєнна добича складаєть ся з 48 гармат, між тими 12 тяжких, і з великого числа машинових крісів.**

„**НА РУМУНСЬКІМ ФРОНТІ:** Положенє не змінило ся.

„**ЛЕТНИЦТВО:** Наші лїтаки бомбардували місто Пинск і зелїзничу стацію, спричинюючи пожари.

„Німецький лїтак перелетів в ночи понад Двинск, кидаючи кілька тон вибухаючих матеріялів."

Німці признають успіх російських війск коло Станиславова.

БЕРЛІН, 9. липня. — Німецький урядовий рапорт звучить:

„**В ГАЛИЧИНІ:** Між Стрипою а Золотою Липою прийшло вчера лише до оживленої перестрілки артилерії.

„**В околиці на захід від Станиславова розвиваєть ся велика битва. Під напором сильних нападів російських війск союзні війска були приневолені на лінії між Тяжовом і Загвіздем (на ширині 12 кільометрів) уступити назад в напрямі Чорного ліса.** Коли прийшла на поміч німецька резерва, наступ російських війск удало ся здержати.

„**Над вечером російські війска розпочали новий наступ здовж зелїзничого шляху Станиславів-Калуш.** При помочи протинападу неприятеля здержано.

„В Карпатах чинність російських батерій скріпляєть ся. В деяких місцях прийшло до місцевих боїв".

„**В РУМУНІЇ:** На сїм фронті панує спокій".

Дальший успіх російських війск. — 1.000 полонених і 3 гармати.

ПЕТРОГРАД, 10. липня. — Урядовий рапорт російського ґенерального штабу звучить:

„На полудне від Бережан сильна перестрілка артилерії.

„**В напрямі Долини армія ґен. Корнїлова вела вчера дальше наступ в околиці на захід від Станиславова. Австрійсько-німецькі війска ставили завзятий опір, переводячи цілий ряд сильних протинападів.**

„**До найбільше кровавої битви прийшло на гостинци до Галича** в околиці Гутиск, Пацикова і Павелча. В Павелчу прийшло на улицях села до битви на баґнети, яка покінчила ся цілковитим пораженєм неприятеля.

„**Над вечером наші війска дійшли до села Буковиці, займаючи села Викторів, Майдан, Гутиска і Пациків. Неприятель уступає над ріку Лімницю.**

„**Вчера полонили наші війска поверх 1.000 Німців і Австрійців. Також здобуто 3 полеві гармати, богато метавок, машинових крісів і велику скількість ріжних воєнних матеріялів.**

„Карність і відвага наших війск понад всякі похвали. Вислїдом дводневного наступу на захід від Станиславова є посуненє наших війск о 10 верств в глиб.

„На прочім боєвім фронті є чинні патрулї і від часу до часу відбуваєть ся перестрілка".

Російські війска здобули Галич.

ЛОНДОН, 11. липня. — Телеґрама Райтера доносить з Петроґраду, **що російські війска здобули місто Галич.**

Союзні війска уступили над Лімницю.

БЕРЛІН, 10. липня. — Німецький рапорт доносить:

„В околиці Риґи, Двинска і Сморґоня воєнні операції змагають ся.

„Між Стрипою і Днїстром російські війска були безчинні. Союзні війска перевели в кількох місцях напади, здобуваючи полонених і воєнні матеріяли.

„**По битвах, які вчера відбули ся на північний захід від Станиславова, наші війска уступили на західний берег долїшної Лімниці.**

„На прочім боєвім фронтї не прийшло вчера до жадних більших воєнних операцій".

В РОСІЇ

Утворенє Центрального Екзекутивного Комітету.

ПЕТРОГРАД, 10. липня. — **Дуже важний крок до зєдиненя російської демократії і до скріпленя кабінету кн. Львова є утворенє Центрального Екзекутивного Комітету, який відбуває засїданя в Петроґраді під президією посла Чхеідзе.**

Сей комітет буде урядувати на місце всеросійського конґресу делеґатів робітничих і салдатських рад.

Центральний Екзекутивний Комітет складаєть ся з 300 членів, між тими 50 членів походить з петроградської Ради робітничих і салдатських делеґатів.

Петроґрадська Рада і всї прочі ради по инших містах і місцевостях Росії істнують дальше, але вони будуть відповідальними перед Центральним Екзекутивним Комітетом.

В сей спосіб утворено всеросійський демократичний парлямент, який буде виконувати свою власть так довго, доки установчі збори не зорґанізують постійних інституцій.

Всеросійський конґрес селян позістає независимий, але буде працювати в порозуміню з Центральним Екзекутивним Комітетом. Першим доказом сього була обома орґанізаціями спільно підписана остання відозва до армії.

Скріпленє кабінету виходить вже хоч би з тої події, що всеросійський конґрес делеґатів зобовязав Центральний Екзекутивний Комітет до енерґічного підпираня провізоричного правительства.

Соціялістичні члени кабінету заявили свою повну згідність з новою орґанізацією.

Аґрарні реформи.

ПЕТРОГРАД, 8. липня. — **Провізоричне правительство рішило знести аґрарний (земельний) закон з 1906 року.** Згаданий закон перевів був тодїшний президент кабінету столипіна без дозволу думи. (Основою сього закона було знесенє комунальної власности, а заведенє власности індивідуальної). Знесеня сього закона зажадав теперішний міністер рільництва, Чернов.

Міністер Чернов предложив раді міністрів десять инших законопроектів щодо земельної реформи. На всї ті законопроекти рада в основі годить ся. Є намір, щоби як найскорше перевести земельні реформи, а установчим зборам предложити до порішеня лише справу подїлу великої земельної власности поміж селян.

Президент ради, Чхеідзе, взиває американських соціялістів до співучасти в міжнародній конференції.

НЮ ЙОРК, 10. липня. — Моріс Гілквіт, міжнародний секретар соціялістичної партії у Злучених Державах, одержав нинї від президента Ради робітничих і салдатських делеґатів, Чхеідзе, телеґраму отсього змісту:

„**Американська соціялістична партія напевно знае, що Рада робітничих і салдатських делеґатів видала відозву до всїх соціялістичних партій зі зазивом, щоби взяли участь в конференції, яку Рада скликує.**

„**Рада має сильне переконанє, що американська партія, яка від початку війни часто взивала до скликаня міжнародної конференції, буде вважати обовязком своєї чести вислати своїх представників на конференцію, скликану Радою.**

ЧХЕІДЗЕ, президент Ради".

В справі установчих зборів.

На засїданю правничого відділу при тимчасовім правительстві 30. мая радили над питанями, звязаними з біжучими працями спеціяльної ради для скликаня установчих зборів.

На першім засїданю спеціяльної ради, яке скликуєть ся на 7. червня, відбудеть ся вибір двох кандидатів на заступників предсїдателя, з котрих одного повинно затвердити правительство, а також вибір секретарів і їх заступників. Будуть радити над програмою для занять спеціяльної ради і над рефератом про пропорціональне відношенє.

Праці правничого відділу в справі підготованя до установчих зборів протягають ся наслїдком того, що ніодна з національних ґруп, кромі музулманської, до сього часу не прислала до правничого відділу своїх делеґатів. Пропозиції про вибори делеґатів вислано в слїдуючі ґрупи: жидівську, литовську, естонську, грузинську, українську, вірменську і білоруську. Від всїх тих ґруп, як і від зїзду селянських депутатів, доси не одержано жадної відповіди.

(„Новое Время", з 31. мая).

В АВСТРО-УГОРЩИНІ

Новий австрійський кабінет для позисканя Славян.

ЦЮРІХ (Швайцарія), 10. липня. — **Австрійський цїсар Карло робить знова зусиля, щоби позискати Славян.**

Праскі часописи доносять, що в склад нового кабінету війдуть представники Чехів, Поляків і инших Славян.

Причиною зміни політики супроти Славян є, як доносять телеґрами, останні побіди російських війск в Галичині.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
to United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
to Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертаєть ся.

З біжучої хвилі.

—o—

Поневоленим націям не на руку є мир без анексій. І тому проти нього рішучо мусять виступити всі поневолені нації, між ними й Українці, які чи не найбільше противлять ся такому мирови.

Пропозицію „мира без анексій" — як заявив у своїй статї в петроградській „Рѣчи" А. Ростовцев — зробив Берлін давному російському правительству, яке вже й годило ся на нього. Після берлінського розумованя „мир без анексій" мав привернути в сьвіті тесаме положенє справ, що було перед війною. Значить, границї держав, державні кольонії і т. п. мали остати ся дальше тісамі, що до війни. Російська Україна мала лишити ся надалї під кормигою Росії, а австрійська Україна — під кормигою Австрії.

Такому мирови спротивили ся всї російські партії, крім „большевиків", які дальше піддержували і піддержують клич: „мир без анексій".

Щоби однак не ширити баламутства: щоби поневолені нації не думали, що московські „большевики" розуміють мир без анексій так, як його розуміло царське правительство, тому орґан „большевиків", петроґрадська „Правда", редаґована крайним, радикальним соціялїстом Ленїном, пише на сю тему так:

Коли революційний пролетаріят Росії не хоче, щоби клич „мир без анексій" перемінив ся в новий обман, в нове диплсматичне брязкало, то він повинен сказати тепер перед лицем Терещенка, Рібота, Есквіта, Шайдемана, Бетмана, що **„мир без анексій" означає право всїх угнетених народів самими рішати свою приналежність до сеї або другої держави. Повинно ся забрати війска зі всїх занятих і насильно прилучених областий, з Альзації і Льотаринґії, з Вірменії, з Бельґії, з Польщі, Румунії, Сербії, з Македонії, Солуня, з Персії, Ірляндії, з Єгипту і з Боснії — а угнетеним народам дати право і обезпечену можність свобідно устроїти державні границї.**

———

Петроґрадська „Рѣчь" доносить в телеґрамі з Житомира, датованій 19. мая б. р.:

У звязи з дозволом уніятському митрополитови ґрафови Шептицькому перевести справу уніятів в цїли вияснення случаїв насильного перетяганя уніятів на православє, в місцевих ґазетах надруковано ряд вістий про насильну діяльність в тім відношеню архиєпископа Евлоґія.

Один з очевидців сих насильних подій, уніятський сьвященик, між иншим пише:

Плакали десятки уніятських сьвящеників, засланих за стараннєм архиєпископа Евлоґія в тюрми по ріжних місцевостях Росії лише за сей проступок, що не згодили ся перейти на православє. Плакали сотки уніятських дітий, вивезених насильно в Петроград, де в Ісаакївськім соборі над ними довершено чину переходу на православє, а також в Бердянску, куди архиепископ Евлоґий кілька разів особисто їздив потїшати „відірваних звід рідної стріхи дітий і повідомити їх, що вони від нині вже не єретики"; плакала також більша часть галицького народу, видячи глум над християнською любовю, доконуваний чоловіком, котрий називав себе представником Христа, солю землї.

———

Г. Житецький помістив в петроґрадській „Рѣчи" статю, присьвячену памяти Миколи І. Костомарова з нагоди 100-літньої річницї його уродин. Житецький малює дуже яскраво політичний характер визначного українського історика і кінчить свою статю отсими словами:

Згадуючи імя Костомарова в день столїтя його уродин, ми не повинні забувати, що **він дав перші в історичній перспективі широкі научні основи ідеям народоправства на Руси і племінної свобідної самоуправи і самостійности.**

Костомарів не був нї істориком русскої держави, нї істориком русского народу в його цїлости, нї істориком будови і форм русского державного монархічного устрою: **він був дослідником минувшого житя або недержавних народностий, або розложеня державних форм житя, або вічевого укладу, або федеративного устрою, або переґрупованя народних сил в епосї блуканини, відродженя і свобідних стремлїнь до нового житя.** Одним словом **— він був істориком-артистом і мислителем, котрий в минувшинї шукав тих елементів, на основі яких в будуччинї построїть ся сьвітле, свобідне, щасливе народне житє.**

Найперше автономія, відтак зєдинене всїх українських земель.

Порівнуючи політичну акцію провідників нашого народу під російським і австрійським забором, бачимо, що вони працюють після ясно витиченого пляну і помимо того, що український нарід жиє розділений у двох ріжних, а ще й до того ворожих собі державах, стремлять до одної спільної цїли.

З вибухом великої війни про Українцїв ніхто не журив ся. На них не звертала своєї уваги жадна держава. Противно навіть, український нарід мусів чимало витерпіти як від російських так і австрійських властий. В Австрії польські власти представили Українцїв перед центральним правительством яко зрадників держави в користь Росії; в Росії знова навідворот: українських провідників представили чорносотенцї яко нїмецьких і австрійських аґентів.

Від того часу минуло три роки. Завдяки витривалій працї провідників українського народу українська справа здобула собі нинї значінє першорядної ваги. Нинї можна сьміло сказати, що від становища, яке займуть у дальшій війнї Українцї, залежить не лише доля будучої російської держави, але може й вислїд великої сьвітової війни.

Дальше становище Українцїв буде залежати в першій мірі від сповненя їх жадань зі сторони дотичних правительств. Як російські так австрійські Українцї поставили до своїх правительств рішуче жаданє утвореня окремих автономних українських провінций. Зовсім природно, що Українцї в Росії, творячи вже самою своєю скількостию величезну силу, поставили своє домаганє в справі повної автономії для України дуже рішучо, доправаджуючи навіть до зірваня зносин з російським правительством. Такому рішучому домаганю російських Українцїв сприяє головно та обставина, що українська політична репрезентація є оперта на сильній українській армії, котра становить яку четверту часть російської армії і належить до найлїпших російських війск. І з тим російське правительство мусить числити ся.

Австрійські Українцї, хоч чисельно без порівнаня слабші, то всеж таки не позістали позаду своїх братів. На отвореню австрійського парляменту посол Петрушевич поставив в імени Українцїв жаданє утвореня з українських частий Галичини, Буковини і Угорщини окремої української автономної провінції. З огляду на небезпеку прилученя українських земель до Польщі українські провідники заявили зовсїм отверто і рішучо, що ужиють хоч би найострійших средств, аби недопустити до нового насильства над українським народом.

Коли би російським і австрійським Українцям навіть вдало ся осягнути свої цїли, і дотичні правительства сповнилиб жаданя українських провідників, признаючи Українцям автономію в Росії і Австрії, то сим український нарід ще не вдоволить ся. **Він поставить тоді жаданє злуки всїх українських земель в одну цїлість.** Осягненє автономії для українських земель під сю пору було би лише приготованєм і вступом до зєдиненя всїх українських земель. Тому то українські провідники домагають ся негайного і безпроволочного полагодженя справи автономії, заки ще війна скінчить ся.

Щоби тим певнїйше осягнути свою цїль, українські провідники поставили зовсїм рішучо також домаганє, щоби Українцям признати право вислати на маючу ся відбути мирову конференцію своїх власних представителїв.

Д. Добронравов.

РЕВОЛЮЦІЯ.

(Записки).

(Дальше).

В тім домі, де я приїхав, стрінув я доктора з трома вченими значками. Я розказав господареви про те, що видів, але доктор самопевно перебив:

— А, дурниці! Нічого спеціяльного нема. Всьо увійшло в свою колію. Трамваї ходять. Всьо спокійно.

Скільки таких людий на сьвіті, які суспільний спокій міряють трамвайним метром!

Вечером, вертаючи назад, я пройшов через Невський проспект. Було людно, ходили юрбами; час від часу проїзджали козацькі патрулї, але не уживали ніодного козацького „способу", щоби розігнати людий, які громадили ся долї проспекту.

На Анничковім мостї якась баба в хустинцї на голові кинула ся з криком від зноровленого козацького коня.

— Не бій ся, не діткнусь! — сказав козак, держачи уздечку. А подивившись на товпу, сказав: „Ми нікого не ткнемо!"

Він пігнав ся слїдом за товаришами, махаючи на плечах довгою пікою, якої тїнь чорним слїдом стелила ся по снїгу, залитім голубим сьвітлом електричних лїхтарень.

На слїдуючий день, 9. марта, трамваї майже не ходили. Лиш денеде видно було червоний вагон, набитий щільно публикою.

Невський чорнїв ся від народу. Йшли збитою лавою. А над сотнями голов уносили ся козацькі піки, мохнаті шапки, кінські гриви. Козаки нікого не розганяли, але, продираючи ся крізь товпу, уставлялись на переді в її продовженє. Хвилеве задержанє — і помежи конї проходили поодинокі люди, щоби злучити ся і йти дальше.

В товпі ходили слухи, що зза Невської застави до Петроґраду йде 76 тисяч робітників, але поліція заступила їм дорогу і почала бій.

В той день я перший раз почув козакам оплески. З лїтного саду бистро промчала ся на Невський проспект козацька патруля і — прямо на товпу. Роздали ся верески женщин. Але козаки, спинивши конї, гусаком стали продирати ся помежи людий, не тикаючи нікого, анї зачіпаючи. Тут зараз загули оплески. Хтось голосно крикнув:

— Ура, козаки!

Нарід підхопив.

Все тіснїйше і шумнїйше ставало ся на улицях. Зі всїх сторін йшли на Невський проспект. Помалу їхали в товпі автомобілї і фіякерські сани. По рогах збирали ся товпи народу. Настрій відчував ся зосередкований, вижидаючий і поважний.

З кінця в конець Невського лїтали слухи:

— Петроґрад проголошений на воєнній стопі.

— Ґенерал Хабалов приказав розганяти машиновими крісами.

Але ніхто не знав, що буде і що приказано. По всїх улицях кишіло від людий, чогось-то вижидаючих. То тут, то там піднимались оживлені бесїди. Бесїди були обривисті, напружені. В словах клекотївкипів здержуваний гнїв.

— Посидів бись сам без хлїба! — говорили про царя.

— Постояв би в хвостї!

— І чого то справдї вони шукають! — пискливим голосом кричала якась баба. — Силоньки більше нема!

А маленька її донечка, обмотана в подерті лахи, дивлячи ся з острахом на проїзджаючих козаків, тягнула маму за полу:

— Мамо, а, мамо, „шардами" (жандарми)!

II.

Початок.

— Робітники йдуть!

Се було перше, що я вчув рано на другий день. По якімсь часї менї сказали через телефон, що на Николаєвській стації козацький поручник зарубав поліційного пристава, який убив молоду дївчину з червоним прапором. Молоденька дївчина, держачи в руцї червоний прапор, щось говорила товпі. В ту хвилину з Гончарної улицї надлетіла кінна поліція і стала тиснути публику. Пристав, який комендирував відділом, прискочив до дївчини і вдарив її шаблюкою по плечах. Приснула кров.

Козацький поручник, властитель ордеру св. Ґеорґія, помчав ся до пристава і зарубав його на місци. Козаки розпочали огонь на поліцію, котра, не сподїваючи ся того, втекла.

Коли я вийшов з дому, на улици їхала труськом ескадрона жандармів. Ситі, гладкі конї. І лиця в жандармів також гладкі, ситі, червоні; щось гарно викінчене відчувало ся в запливших очах, в міцних щоках, у вусах, то підстрижених то закручених вгору. Се-ж не були опричники, а прямо „старшина жандармської дивізії". Се був саме стиль власти, яка все відчувалась: і в „конвою його величества" і в декотрих ґвардійських полках, а особливо серед офіцирів.

Улицї були майже пусті, оживляючись хиба в напрямі Невського проспекту. А там вже, занимаючи цїлий проспект, від хідника до хідника помалу двигала ся многотисячна товпа і можна було розріжнити глухий, як би під землею, крик повстанців:

— Проч з самовладою!

— Проч з царем!

Крик розливав ся долї проспекту, зачинаючи ся на Николаєвській стації, де в морознім туманї блищали срібні копули Знаменської церкви і, несучи ся через цїлий Невський проспект, сягав до острої адміральської вежі, яка гарно перла ся в небо.

Як чорна ріка у високих ґранїтових берегах, помалу двигав ся нарід по проспектї, відгородженім по сторонах камінними рядами домів. Все сильнїйше і могутнїйше піднимав ся крик:

— Проч з царем!

— Проч з Николою II.!

А позаду товпи високо колисала ся рідка щетина козацьких пік.

Йшли робітники, йшли жінки, студенти, сьвітські, дїти, і всї кричали одно й тесаме, всї кричали переконаними і переконуючими голосами, яко одну необхідну правду, без котрої не можна жити:

— Проч з самовладою!

Се був голос, який підносив ся до неба: переляла ся вже через край чаша народного гнїву. І гейби криваві язики, то тут то там мелькали червоні прапори. Хтось сказав, що козаки не розганяють товпи тому, бо там є військові. Другий перебив:

— Неправда! Я сам говорив з козаками. Вони кажуть, що проти народу не підуть.

Насували ся щось величезне, незвичайне. Чуло ся, що так дальше буде не довго, що конець-кінців пічнуть розганяти нарід.

А навкруги всьо було по давному. Німі величаві палати, які богато виділи на своїм віку, мов би притаїли ся. По давному біля Александрівської кольони напроти зимової палати ходив сивий ґренадієр золотої роти в медвежій шапцї, ходив як маятник годинника, пущений рукою Часу. По давному мертво блищали на фронтї Ісааківського собора старі слова: „Господи, силою твоєю най возвеселить ся цар".

Над вечером почули ся вистріли.

III.

День крови.

Недїля, 11. марта, почала ся вистрілом. На улицях появились автомобілї і карити скорої помочі. Бистро мчались, увозячи з Невського вбитих і ранених. Через Невський не вільно було пройти без спеціяльного позволеня. А нарід все прибував. З застави, з передмість, з петербурської сторони і з виборської — все йшли і йшли без перестанку до середини. Улицї, повні народу, і відсутність трамваїв пригадали менї перший день Великодня. Як і в той день, много було на улицях женщин і дїтий. Страху або смутку я не замічав у нікого. Неначе би весь нарід твердо порішив гуртом вийти на улицю і добитись свого, або згинути. І лиця у прохожих були торжественні й поважні.

У голяра, ожидаючи своєї черги, я прислухав ся до бесїди помічника з гостем.

Перед широким зеркалом, підвязаний білим рушником, сидів намилений, лисий старець. Голяр з міною породи „мосє Жанів" величав старця „ваше превосходительство".

— Всьо то скоро скасують — упевнено говорив старець, вивертаючи вибалушеними, блещачими очима. — Повистрілюють „охранників", і по всьому.

— Певно, що так, ваше превосходительство! — захлебнув ся „мосє Жан", осторожно торкаючи ся бритвою превосходительської щоки. — Так треба. Чиж можна? Таж се безпорядок!

— Ви думаєте, що вони хочуть хлїба? — торочило дальше лисе превосходительство. — Хлїба в нас, скільки хочете; я то добре знаю! Але... річ в тім, що фірмани годують конї хлїбом і... і тому не вистарчає хлїба... Річ не в хлїбі... А... а чому червоні прапори, чому кричать „проч"? Бо то всьо уладили нїмецькі шпигуни.

— Певно, що так, ваше превосходительство! — потвердив „мосє Жан".

Инші голярі споглядали зпід лоба на свого товариша, відриваючись від роботи, а старець способом цокотухи розвивав свою теорію про причини безпорядків, з яких головною була та, що фірмани годують конї хлїбом.

В той час один з гостий, вставши з крісла, підійшов до старця і довго мовчки зза його спини дивив ся на нього в зеркало. Старець занепокоїв ся; заметушив ся і „мосє Жан" та став зиркати боязливо на похмурого незнакомця, який не зводив визиваючого і погірдливого погляду з рожевої лисої голови старця. Наконець незнакомець плюнув на землю і, обернувши ся, підійшов до шараґів, щоби вбрати ся.

В голярни стало тихо. І доперва, коли швайцар зачинив за незнакомцем двері, „мосє Жан" з поважною міною сказав, нагинаючись до старця:

— З тихсамих... а не инакше...

Але старець, пожувавши губами і пробурмотавши задумчиво „гм-да", замовк.

На улици, на розї стояло кількох жовнїрів з крісами і дві чи три баби.

— Чи будете в нарід стріляти? — питала одна баба.

А у відповідь їй несло ся:

— Нї.

Хтось ззаду крикнув:

— Дивіть, привезли!

Я оглянув ся. В брамі дому станули сани. На переді сидів жовнїр. З саний двох других жовнїрів винесли женщину; на снїг капала червона, густа кров. Зібравший ся довкола нарід тихо охнув. Якийсь голос потихо спитав:

— Хто її так?

— Кажуть, що поліція, переодягнувши ся за жовнїрів, стріляє в нарід, що сили!

Женщину внесли на подвірє. Нарід став мовчки розходити ся.

Пройшовши недалеко, я стрінув ся зі знакомими. Вони переказали, що з поліції через сторожів сказали всїм, аби на улицю не виходити.

— На виборській сторонї поліцмайстра вбили.

— При казанськім соборі пристав застрілив за те ґімназіста.

Спускали ся ґусті сумерки. Затуманило ся в далї, заблищали лїхтарнї, стало меньше людий по улицях.

Я вийшов над Неву. На другій сторонї сьвітили ся золотими іскрами вікна домів. Нева вся синьовато-біла, в намистї надбережних лїхтарень. Видно Петропавловську кріпость. Синий огник, як око, дивить ся з темноти. Заграли розстроені куранти. Страшна, сумна музика, від якої дрож проймає кождого!

І знова нагло ясно представило ся всьо, що дїєть ся в столици. Товпи народу жадають скиненя царя, який довів Росію над берег пропасти. І після волї того царя зоружені люди йдуть вбивати своїх братів, аби пролятою кровю зробити підніже трону міцнїйшим.

Цар, деспот, незнаний народови, володіючий після своєї волї. Кождий з них урочисто говорив про себе „Божою милостию", проживав цїле житє в недоступній палатї, бережучи пильно свою власть, власть одного над міліонами, і закінчивши свою земну дорогу, щезав в пащі брами Петропавловської кріпости, щоби лягти рядом зі своїми предками в мармуровім гробі. А замісць нього трон занимав другий, і тягар того трону все сильнїйше давив плечі народу. І всьо то видавало ся так конечним, так неминучим, як те, що сонце сходить рано.

Значінє того, що діяло ся на улицях, особливо відчувало ся тут, в сусїдстві історичних будівель, в яких гейби застиг дух самовласти.

От вона, понура зимова палата. Сьвітло лїхтарень слабо осьвічує кольони архітектури. Пусто біля палати, давно вже покиненої імператором iзза страху перед своїм народом. Там, в Царськім Селї, спокійнїйше, безпечнїйше.

(Дальше буде).

СОБАЧА НАУКА.

Сими днями довідали ся ми про такий випадок: Українець-калїка ходив по хатах Українцїв за милостинею. Помиливши ся, зайшов до людий не-Українцїв. Там найперше запитали його, хто він, якої народности; а він, як темний собі чоловік, каже: „Я Австріяк". Се так поділало на господарів дому, що не то що не дали калїцї нїчого, але ще затровили його величезною собакою і аж другі люди мусїли його оборонити.

І жалував ся потім чоловік, нарікав на нелюдскість і безсовісність сих людий, а не знав, що половина вини, коли не більше, лежала на нїм самім.

Правда, се вже крайна зьвірячість тровити калїку собакою, хтоб він не був; се гірше нїж зьвірячість і такі люди не мають права причисляти себе до людий цивілїзованих. Се цивілїзовані дикуни.

З другої знова сторони наше співчутє до сього калїки о стільки слабне, о скільки стає нам перед очи його темнота.

Дурного всюди бють, навіть і в церкві — каже народна приповідка.

Дивно і досадно стає, що жив чоловік поміж людьми, виріс великий як дуб, та не довідав ся, хто він такий. Не навчив його батько, не задав він собі сам труду, щоби навчити ся того, що кождий чоловік повинен найперше знати; так тепер не диво, що чужі люди вчать його при помочи собак.

Зовсїм так, як каже инша приповідка: „Не хочеш слухати батька, матери, так будеш песьої шкіри слухати". Велику правду висказав нарід у сїй приказцї.

А здаєть ся, вже крайний час, аби і найтемнїйший наш чоловік розумів, **що він щодо народности анї Поляк, анї Москаль (Рошен), анї Австріяк, нї Ґалїшен, нї католик, але — УКРАЇНЕЦЬ.** Нинї цїлий сьвіт знає вже про український нарід, нинї про Українцїв всюди по сьвітї пишуть, говорять і всї їх Українцями називають, отже час, щоби й Українець се знав.

Дальше, і найтемнїйший повинен знати, що найпершим бажанєм кождого Українця на сьвітї є — бачити не Австрію, але Україну і український нарід свобідним від чужого пановання, від чужого ярма, чиє се ярмо не було би. Український нарід повинен мати свою власну державу і до того він стремить.

Велику сьвідомість було видно у вислові того Жида, який сказав: „Я не російський Жид — я жидівський Жид". Таксамо скаже сьвідомий Українець — що він „український Українець", а не чиясь власність, і що інтереси українські йому перші.

(„Український Голос").

Вісти з України.

(Продовжене зі сторони 1-шої).

3) Подати загальне число Українців, які служать в армії.

4) Підготовити населенє до виборів на установчі збори.

(„Биржевыя Вѣдомости", з 29. мая).

В справі українського війска.

Київ, 27. мая. — На нараді в кватирі головного вожда фронту, Брусілова, при співучасти воєнного міністра, Керенського, обговорювано питанє української армії. Нарада признала можливим утворити три корпуси з розложених на полудневім фронті війск, котрі будуть доповнювати ся виключно жовнірами і офіцирами Українцями. По закінченю формованя вони будуть перетворені і названі українськими. Загальний перестрій армії на національній основі признано тепер небезпечним і неможливим до здійсненя.

(„Биржевыя Вѣдомости", з 29. мая).

Український полк.

Воєнний міністер, по згоді з головним начальником, позволив на утворенє в київськім окрузі **осібного українського пішого полку, який складаєть ся з трох батальонів.** Кадри того полку виділять з резерви київського округа в числі не більше 500 жовнірів. Прочі жовнірі будуть з числа добровольців, вільних від військової служби, то є таких, які вже перейшли час обовязкової служби, або не осягнули ще часу бранки. Офіцирами будуть добровольці з армії.

(„Новое Время", з 31. мая).

Ловленє дезертирів.

Одеса. — На полудни почало ся прилапуванє дезертирів. Відбув ся ряд оружних битв. У Києві товпа розоружила ців компанії кадетів міліціонерів і забрала машинові кріси. Прикликано на поміч артилерію. Є людські жертви. Придержано кілька тисяч дезертирів і арештовано кількох офіцирів з фальшивими документами.

(„Новое Время", з 31. мая).

Реакційні офіцири призначені на Сибір.

Київ, 17. мая. — Ґенерал Брусілов, очищуючи армії полудневo-західного фронту від офіцирів-реакціонерів, прихильників царату, відіслав їх до штабу київського воєнного округа.

Комітет депутатів війск київського округа признав се небажаним, бо і без того Київ являєть ся головною точкою противреволюційного руху. Тому комітет післав ґенералови Брусілову просьбу, щоби реакційних офіцирів, заміcць до Києва, вислати на Сибір. В тій просьбі сказано також, що тепер всі надії чорносотенців звернені на Київ.

Ґенерал Брусілов повідомив комітет, що поділяє його точку погляду і видав уже розпорядженє, вислати непримиримих реакціонерів на Сибір.

Заразом ґенер. Брусілов просить комітет негайно вислати йому спис офіцирів-реакціонерів, які є в Києві, щоб і їх вислати на Сибір.

Комітет вислав такий спис ґенералови Брусілову.

(„Русское Слово", з 20. мая).

ПОТРЕБА 16 до 18-літного хлопця до друкарні. Початкова платня $6.00. Голосітись сейчас на адресу:

„SVOBODA".
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДО ВІДОМА УКРАЇНЦЯМ З САВТПОРТ, ФЕРФІЛД, ВЕСТПОРТ, БРІДЖПОРТ, ДЕРБІ І АНСОНІЯ.

Уряд Тов. ім. Тараса Шевченка з Савтпорт, Конн., отсим подає до відома, що заповіджений баль на день 14. липня з важних причин відложено на

НЕДІЛЮ, ДНЯ 15-го ЛИПНЯ С. Р.

Баль відбудесь як вже попередно заповіджено,

НА ФАРМІ ДЖОРДЖА КІЧА.

Вступ 25 центів.

Дістатись на фарму можна в сей спосіб: від „Равнд Гавзу" або „Круглого салюну" треба іти піхотою 15 мінут до місця де будуть очікувати автомобілі які будуть відвозити гостий на місце де буде відбуватись баль.

На сей баль запрошуємо всіх Українців і Українок не тільки з Савтпорт але і з Вестпорт, Ферфілд, Бріджпорт, Дерби і Ансонії, Конн. Ми постарали ся о добру музику, сьвіжі напитки ріжного рода, смачні перекуски, отже і забава буде весела. Кромі того буде богато несподіванок. Хто прийде певно не пожалує. — За добру і веселу забаву ручить — КОМІТЕТ. 81

ПОЗІР! БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ!

РУСЬКА ГР.-КАТ. ПАРОХІЯ СОШЕСТВІЯ СВ. ДУХА В БРУКЛИНІ, Н. Й.

— устроює —

ВЕЛИКИЙ РІЧНИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 15-го ЛИПНЯ 1917

B QUEENS BOULEVARD PARK, 95 Elmhurst, L. I.

ПОЧАТОК О ҐОДИНІ 2-ІЙ ПОПОЛУДНИ.

Музика першорядна.

ВСТУП 25 ЦЕНТІВ.

Дорогі Братя і Сестри! Уладжуючи сей пікнік, маємо на ціли всім нашим Братям і Сестрам дати спосібність зійтись враз з родинами і знакомими, спільно і свобідно забавитись, заспівати, розірватись по тяжкій праці, а що найважнійше — віддихнути сьвіжим воздухом. Тож спішім громадно на сей пікнік. 79і82

КОМІТЕТ ПАРАФІЯЛЬНИЙ.

Хто би не знав як доїхати до парку, то просить ся прийти коло церкви на 160 Норт 5-та ул. де будуть комітетові очікувати, а заразом служити за показчиків.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

ТОВАРИСТВО ВІЛЬНИХ КОЗАКІВ МІСТА ЛЬВОВА

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 14-го ЛИПНЯ 1917 Р.

В PROGRESS CASINO HALL, 28-30 Avenue A, New York, N. Y.

Ціна тикетів 25 центів.

Вп. Родимці! Хто бажає забавити ся і погуляти доволі, то просимо прибути на наш Баль, а певно не пожалуєте. На бали буде ся приймати нових членів без вступного. — За добру забаву ручить

80-81 КОМІТЕТ.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ З ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ.

ТОВ. „ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ", ВІД. 234 У. Н. СОЮЗА

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 14-го ЛИПНЯ 1917

в гали Лютвина при Фронт і С. Парк стр., Елізабетпорт, Н. Дж.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 7-ІЙ ВЕЧЕР.

ВСТУП 25 ЦНТ.

На сім бали будеть ся приймати нових членів до тов. „Запорожської Січи" без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Тому хто з Українці не належить сще до ніякої орґанізації, нехай прибуде на наш баль а ми його щиро приймемо до тов. „Зап. Січи" і до У. Н. Союза, котрий є найбільшою і найліпшою українською орґанізацією тут в Америці. Памятаймо, то, що У. Н. Союз тут на чужині втер слезу не одній вдові і сироті. Тому, ми робітники, повиннісьмо дбати про свою орґанізацію і не підпирати чужих нам ворожих. Не слухаймо тих, котрі нам обіцюють золоті гори, а слова не додержують, але гуртуймо ся до своєї власної орґанізації, котра має найбільшу силу, бо ми є певні, що наша родина дістане по нас свою запомогу. Тому ще раз кличемо до Вас українські робітники: Вступайте в члени тов. „Запорожської Січи" і до У. Н. Союза, бо не знаємо де і коли нещастє а може і смерть нас чекає, а родина лишить ся без кавалка хліба і буде здана на ласку і неласку чужим людям.

Вп. Родимці! Хто бажає гарно забавити ся і повеселити ся доволі, нехай прибуде на сей баль, а не пожалує, бо місце до забави дуже гарне і вигідне, галя до танців велика а музика буде першорядна. За добру забаву ручить — КОМІТЕТ. 79і81

ПОЗІР! БРІДЖПОРТ, КОНН. ПОЗІР!

ТОВ. „УКРАЇНСЬКА СІЧ", ВІД. 59 У. Н. СОЮЗА

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 14-го ЛИПНЯ 1917 Р.

в гали Сокола, 521 Галлет стр. Бріджпорт, Конн.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 6-ІЙ ВЕЧЕР.

Вступ 25 центів.

Дорогі Родимці! Запрошуємо Вас до численної участи, як також запрошуємо Хвальні Братства і Товариства: 1) Братство св. Ап. Петра і Павла, 2) Тов. „Народна Вільність", 3) Тов. „Зап. Січ за морем", 4) Ґімнастичне Тов „Січ" і 5) членів читальні „Просьвіти".

За красну забаву і знамениті напитки ручить

73і81 КОМІТЕТ.

С. С. ПІТСБУРҐ, ПА.

ВЕЛИКА УКРАЇНСЬКА ЗАБАВА!

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

уряджують злучені пітсбурські Товариства

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 15. ЛИПНЯ 1917 Р.

на Wild's фармі, в Hays, Pa.

ПОЧАТОК О 11-ІЙ ГОДИНІ ЗРАНА.

Вступ від пари і самотних мущин по 50 ц., від самотних дівчат по 25 ц.

Чистий дохід на Укр. Нар. Дім в Пітсбурґ, Па.

ДОРОГОВКАЗ: — З Савт-Сайд брати Каррік кару на 10-ій ул., Їхати нею аж до Чорч Аве., там висісти і іти Чорч Евнею до нашого руського цвинтара, звідтам заберуть Вас автомобілі до місця забави. Також можна брати Карсон Стр. кару, на 19 ул. пересісти на Каррік кару якою доїдете до Чорч Аве. З Сого брати Каррік кару на 22 мості.

Родимці! Приходіть громадно на сей Пікнік, там є відповідна галя до танців, а комітет ручить, що хто пустившись на пікнік не зблудить. Там віддихнете сьвіжим і приємним воздухом, та рівнож сповните свій патріотичний обовязок. 80-81

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ" І ПРИЄДНУЙТЕ ЇЙ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Ще в справі січового сьвята.

Збірним місцем для околичних товариств, які прийдуть до Ню Йорку, аби взяти участь в січовім сьвяті в Белведер Парку, в неділю (15. с. м.), є льокаль товариства „Українська Бесіда", 72 Ст. Маркс Плейс (8 ул.), Ню Йорк.

Всі мущини, які мають перші американські папери, є вільні від військової служби.

З Вашінгтону доносять під датою 9. с. м., що чужинців, які заявили свою готовість стати горожанами Злучених Держав, не будуть брати до війська. Правительство прийшло до переконаня, що тим воно може нарушити міжнародні закони. Правительство Злучених Держав побоюєть ся, щоби не впасти в конфлікт з иншими державами, яких горожани вибрали перші американські папери, але ще не є повними горожанами Злучених Держав.

Урядники воєнного департаменту стверджують, що ся постанова не означає однак, що декляранти не можуть служити при війську. Власти будуть питати кождого декляранта, чи він хоче служити при війську, а коли сей заявить, що він ще є горожанином иншої держави, тоді його увільнять від військової служби.

Правительство вірить, що кождий мущина, який заявив свою готовість стати американським горожанином, згодить ся також служити в американській армії. Про се, чи хоче хто служити чи ні, власти будуть питати.

„Ми віримо в патріотизм сих людий з инших держав, — сказав один урядник — головно тих людий, які походять з держав аліянтів".

Посол Роджерс з Массачусетс вніс резолюцію, в якій домагаєть ся, щоби правительство робило дипльоматичні переговори з аліянтами, аби сі дозволили рекрутувати тут своїх горожан, які вибрали перші американські папери.

Нюйорські і шікаговські соціялісти проти війни.

Конвенція соціялістичної партії Ню Йорку ухвалила резолюцію проти примусової військової служби в Злучених Державах. Конвенція зажадала, щоби конгресмен Меєр Лондон з Ню Йорку вніс в конгресі проект відкликати конскрипційний закон.

Шікаговські члени американської соціялістичної партії більшостию голосів приняли резолюцію більшости, ухвалену на конвенції соціялістів в Ст. Луіс, Мо. Згадана резолюція, принята в Шікаго 21.639 голосами проти 2.752, противить ся вступленю Злучених Держав у вир війни.

Емма Ґольдман і Александер Беркман засуджені.

В понеділок скінчив ся в Ню Йорку процес анархістів, Емми Ґольдман і Александра Беркмана, які виступали проти закона про військову службу в Злучених Державах. Розправа тривала коротко і судія Маєр видав вирок, засуджуючи оскаржених на два роки арешту і по 10.000 долярів гривни.

Бахметев невдоволений.

Суботішнє приняте нового російського амбасадора, Бориса Бахметева, яке відбуло ся в Медісон Сквер Гарден, в Ню Йорку, Н. Й., зробило на нього дуже погане вражіне. Бахметева оваційно приняли самі колишні і новомодні чорносотенці. Витали його також „галицко-русскіє", але поступові Москалі урядово не витали його. Се однак не означає, що поступових Москалів не було на сали. Були там майже всі російські національности.

Коли предсідатель екзекутивного комітету принятя російської місії сказав, що війну треба дальше провадити аж до кінця, на сали зчинив ся крик: „Долой войну!", „Прoч з війною!", „Вон!"

Бахметев дуже розжалував ся і невдоволений з такого принятя. Всіх тих, які кричали „Долой войну!" „Прoч з війною!" — він назвав „германськими агентами"...

Джерард вже не є дипльоматом.

Бувший американський амбасадор в Німеччині, Джеймс В. Джерард, зрезиґнував з дипльоматичної служби. Правительство приняло його резиґнацію.

Страйк гробарів.

На кальварійськім цвинтари в Брукліні, Н. Й., застрайкували гробарі, домагаючи ся підвишки платні з $2.75 на $3.00 і 8-годинного дня праці. На місце страйкарів суперінтендент наймив Негрів, аби при їх помочи зломити страйк. Для охорони Негрів покликано поліцію. Страйкерам суперінтендент заявив, що їх домаганя не будуть сповнені. Почувши таку заяву суперінтендента, зараз 150 страйкерів казали виплатити собі належну платню і покинули працю.

Жінки американських вояків не можуть їхати на фронт.

Американський секретар війни повідомляє, що американські жінки не можуть їхати на фронт до Франції відвідувати своїх мужів. Се зарядженє видано тому, щоби не справляти аліянтам прикростий, бо коли до Франції найде богато Американок, тоді аліянти відчують брак поживи.

Ліґа для охорони молодих дівчат.

Пані Гюмістон, яка провадить справу убийства Рути Круґер, робить заходи, аби заінкорпорувати „Ліґу Моральности в Америці". Ся ліґа мала би дбати про охорону молодих дівчат від такої долі, яка судила ся Руті Круґер.

Проти соціялістичної преси.

Почтовий департамент заборонив пересилати почтою слідуючі соціялістичні часописи: „Амерікен Сошеліст", Шікаго, Ілл.; „Ді Месес", Ню Йорк, Н. Й.; „Інтернейшенел Сошеліст Ревю", Шікаго, Ілл.; „Сошел Револушен", Ст. Луіс, Мо.; „Піплс Прес", Філядельфія, Па.; „Сошеліст Нюс", Клівленд, О.; „Мішіґен Сошеліст", Дітройт, Міш.; „Ст. Луіс Лейбор", Ст. Луіс, Мо.; „Ді Ребел", Галетсвіл, Тексас; „Апіл ту Різон", Джірард, Канзас; „Ді Джеферзоніен" і „Там Ватсонс Пейпер", Авґуста, Джорджія.

Син вийшов з арешту, стрілив до батька і знов пійшов до арешту.

20-літний Дж. Акерт з Брукліна, Н. Й., якого щойно випущено з дому поправи в Елмайра, Н. Й., стрілив до свого батька, але на щасте стріл схибив і батька не поцілив. Батько віддав синка в руки суду, де йому присудили відсидіти за се 13 місяців в арешті. Син приняв вирок з великою втіхою.

КАНАДІЙСЬКІ ВІСТИ.

Страшна пімста за недодержане обітниці.

Дня 21. мая б. р. в місцевости Редпет, Ман., лучила ся страшна пригода між Українцями з борщівського повіту. 28-літний Максим Зварич залюбив ся перед двома роками із сусідною дівчиною Анною Біяк, родом з тогосамо села, що і він. Так кохали ся вони через два роки і минувшої зими хотіли подружити ся. Однак тато дівчини відложив весіле до Зелених сьвят, а молодята дали собі слово, що зачекають до Зелених сьвят.

Кілька днів по Великодни Зварич дістав лист від своєї тіточної сестри в Манітобі, що він приїхав до неї на весіле, що він і зробив. Там забавив ся два тижні, помагаючи вуйкови в роботі на фармі. Нараз дістав лист від Анни, аби шукав собі иншої дівчини, бо вона його вже не хоче і має иншого хлопця. Максим повернув домів і, довідавши ся від мами, що Анна полюбила иншого, заплакав тяжко перед своєю мамою, кажучи, що вона полюбила його, маючи 13 літ житя, і він чекав на неї кілька літ, бо дуже любив її. В розпуці він сказав своїй мамі, що або оженить ся з люблю дівчиною, або обоє пійдуть в сиру землю гнити. Мама просила, щоби він забув про невдячну дівчину, але Максим сказав, що він забув би, але серце не може забути.

Вечером Максим пійшов в поле за худобою, а мама зняла з клинка рушницю і сховала до скрині, боячи ся, щоби син не зробив собі чого злого. Пригнавши худобу до дому, Максим поглянув на клинок, де передтим висіла рушниця, а коли побачив, що її там нема, сказав до мами: „Чи думаєте, мамцю, що аж з рушниці треба стріляти, щоби пімстити ся за зраду? Я обійду ся без неї, а свого таки доконаю".

Другого дня мати Максима пійшла до сусідки купити квочку і перестерегла Анну, щоби нідe не виходила, бо Максим задумав на ній пімстити ся. Дівчина цілий тиждень ніде з хати не виходила, аж 21. мая в полудне вийшла з путнею до керниці по воду, около 20 кроків від хати. Коли набрала води, приступила до неї молодша сестра, щоби напити ся води. Анна нагнула ся до сестри, даючи їй воду, а в тій хвилі прискочив до неї ззаду Максим, вхопив її за стан і з плачем промовив: „Коли нам годі в купі жити, то підемо разом в зимну воду гнити" — і в тій хвилі полетіли обоє коміть головою в керницю — вона вперед, а він за нею. Коли на крик малої дівчини повибігали з хати родичі і спустили до керниці драбину, обоє молоді вже були неживі і неживих вже витягнено з керниці.

Зварич був дуже щирий та згідливий хлопець і всі сусіди дуже його любили. Отся пригода нехай буде наукою для наших дівчат, щоби не ломили легкодушно даного слова, бо за зраду треба нераз тяжко покутувати, а навіть і житем заложити, як про се сьвідчить повисший случай.

А й мами повинні більше уважати на свої дочки, з ким вони кохають ся, та не дозволяти їм ломити даного слова, бо відтак і мамам приходить ся гірко ридати за своїми дітьми, які марно пропали; так як стара Зваричка тепер плаче та клене сусідку Іваниху, що відмовила свою дочку від Максима, та своїм язиком стільки біди наробила...

Жид приняв греко-католицьку віру.

Дня 3. червня б. р. в церкві св. Михаїла в Монтреалі вихрещено на греко-католицизм Жида, Мойсея Куфершміта, родом з Буковини. Тайну хрещеня довершив за дозволом епископа Будки о. др. А. Редкевич, даючи Мойсейови імя Михайло.

Женщина послом в Альберті.

Канадійська провінція Альберта здивувала цілу Канаду, вибираючи до свого сойму женщину, паню МекКеней. Вона є першою женщиною-послом у Канаді.

ЯК ДЕЯКІ ЛЮДИ ДИВЛЯТЬ СЯ НА КНИЖКУ.

Тут хочу сказати, як то деякі люди не розуміють вартости книжки і часописи і після того як вони на книжку дивлять ся.

Якось недавно товариш оповідав мені:

— Приходить до мене чоловік і, побачивши книжки, що в мене є, питає:

— А то вам на що тілько книжок?

— Звісно на що — читати, — відповів я.

— А ви їх вже перечитали?

— Дещо перечитав.

— В вас їх тілько, а в мене дитина так рве ся за книжкою, як побачить, а в мене якось нема книжок. Може маєте якісь вже перечитані, то дайте; діти будуть мали чим бавити ся...

Другий випадок оповідав той же товариш так:

— Позичив я комусь книжки тай тішу ся, що нехай чоловік читає, нехай вчить ся. Минуло кілько там часу і приносить чоловік книжку. Але яку? Бачу, що з початку нема вже кілька карток, а на кінци таксамо. А зіставша книжка обталапана мамалиґою. Я взяв подивив ся і... не знати що й казати. Ніяково мені стало не тілько тому, що жаль книжки, а ще більше тому, що такий чоловік великий, а не вміє книжки шанувати.

По хвили питаю, чи нема де в него віддертих карток.

— Та де є, сказав він зовсім спокійно і рівнодушно. То діти взяли книжку, тай повіддирали, а дитина, знаєте, не питає — дре, що дістане в руки. Де їй дитині що затримає ся. То мале, дурне...

Чоловік говорив собі зовсім спокійно, мовби книжка тесаме, що діточа лялька за два центи, яка не те тілько і є, щоби її дитина нині чи завтра поломала.

Нехай хтобудь з нас здибав би такого чоловіка, так що ми подумали? Що сказали? Як оцінили такого чоловіка?

Книжка, — се школа. Хто богато читає, той знає про сьвіт, про других людий і про всякі справи стілько, як і той, що в школі вчив ся — хоч би знав про них лише побіжно, загально. А хто не читає і не відчуває читаного, той поза своїм кругом часу нічого не знає.

А яке понятє про книжку в чоловіка, котрий думає, що по перечитаню, або й без того, книжка має вандрувати в діточі руки. Він певно не має ніякого поняття. Хиба деколи нібіи через сон подумає: „Що-ж, книжки читають ті всякі пани, бо мають досить часу"... Але чому то й ти того вільного часу не посьвятиш чому иншому, про те він себе не питає. Йому вічно здаєть ся, що книжка — річ панська. І колиб такого темного хто й ошукав, чи що, то у вас вже не буде співчутя для нього, бо скажете: „Що-ж, та він на ніщо й не спосібний, як тільки на те, щоби другі з нього жили".

Без книжки і ґазети нині чоловік тесаме, що й без очий. Нічого не розуміє поза своєю роботою, поза своєю хатою. З ним не можете про ніщо путнього поговорити; він не поможе вам в жадній народній роботі.

Чоловік сьвідомий береже книжку як річ дорогу. Він має для книжок гарний сховок, шафу звичайно, до якої дітям вступ зборонений. Він складає там всі свої книжки — і нові і старі, які він давно поперечитував. Ті старі він ще буде колись читати, до них йому треба деколи за якоюсь справою заглянути (коли се буде книжка наукова, то тимбільше). А ті всі книжки разом для його родини, для його дітий і товаришів будуть знов нові і вони їх будуть радо перечитувати і з них вчити ся. Він складає і поважні книжки і байки і звичайні і побожні, бо чим в бібліотеці більша ріжнородність книжок, тим бібліотека вартнійша.

Кождий чоловік на таку дурницю як пите чи куренє видає річно кілька долярів, отже не повинен жалувати на книжки кілька долярів кождого року. І так в кошанівку зібралаб ся за кілька літ поважна бібліотека. — Р. П.

ЧЕМНІСТЬ У ЯПОНЦІВ.

Японців уважають на сьвіті за людий найбільше чемних в поведеню і тому нераз ставлять їх за взір доброго поведеня.

В щоденнім житю вимагаємо від людий і люди від нас не якихсь там наук, не великих мудрощів; сього вимагає ся від людий учених і то лише в таких місци, де сього потрібно. Звичайнє житє вимагає від нас малих річий, але розумних і щирих. Між тими річами чемність стоїть певно на першім місци.

Щодо Японців то там кождий чоловік знає правила чемности і вони є для него обовязуючі.

Ось-що говорять деякі з тих японських правил:

Коли на улици покажеть ся чужинець, зовсім не по нашому або навіть дуже чудно убраний, не повинно ся показувати на нього пальцем, а ще тимбільше йти за ним, аби йому придивити ся.

Коли чужинець входить денебудь, треба памятати, що він тут необзнакомлений і тому треба прийти йому з помочию, або порадою. А вже найперше треба дати йому крісло і тим вже показати нашу для нього прихильність.

Иниший знова параґраф говорить так:

Кождий Японець повинен бути в глибині серця переконаний, що його религія найліпша, і шанувати її як найбільше, однакож ніколи не повинен висьмівати чужої религії, ані мати погорди до чужих переконань фільософічних і религійних.

До чужого помешканя треба завсіди входити в чистих чоботах.

Коли йдеть ся з женщиною, не повинно ся курити.

Коли хтось при вас витягає годинник і дивить ся, котра година, то значить, що ви не повинні його затримувати при собі, бо він спішить ся.

Приходячи до кого, запитайте його найперше, чи він має час з вами поговорити, а коли бачите, що він занятий, або квапить ся, тоді кінчіть справу як найскорше і відходіть.

Чи не розумні се приписи?

ЧИ ВИ Є ПЕРЕДПЛАТНИКОМ „СВОБОДИ"?

КОЛИ ЩЕ СЕЇ ЧАСОПИСИ НЕ ПЕРЕДПЛАЧУЄТЕ, ТО ЗАЧНІТЬ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ ЇЇ СЕЙЧАС.

„СВОБОДА" є найбільшою зі всіх українських часописий в новім і старім краю.

„СВОБОДА" виходить три рази тижнево — у второк, четвер і суботу.

„СВОБОДА" подає цікаві новини американські і краєві, популярно-наукові розвідки, оповіданя і фейлєтони.

„СВОБОДА" також подає найдокладнійші відомости з поля війни і з нашого рідного села та повіту.

ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ:

НА ЦІЛИЙ РІК	$2.50
НА ПІВ РОКУ	$1.25
НА ЧОТИРИ МІСЯЦІ	$1.00

ПОЗА ГРАНИЦІ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ:

НА ЦІЛИЙ РІК	$3.25
НА ПІВ РОКУ	$1.75
НА ЧВЕРТЬ РОКУ	$1.00

Звертаємо увагу, що на кредит нікому не висилає ся часописи.

Гроші належить висилати враз з замовленєм на почтовий або експресовий моні-ордер або в реджістрованім листі на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

УКРАЇНЦІ! ЧИТАЙТЕ УВАЖНО ТУ ВІДОЗВУ!

СІЧ в Ню Йорку

1-ий ВІДДІЛ СІЧОВОЇ ОРҐ. УКР. В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

ПРОСИТЬ І ВЗИВАЄ ВСІХ УКРАЇНЦІВ НА

ПЕРШЕ СІЧОВЕ СЬВЯТО

— котре відбуде ся —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 15-го ЛИПНЯ (ДЖУЛАЯ) 1917

У ВЕЛИКІМ ПАРКУ

BELVEDERE PARK

в Норт Біч, Лонг Айленд.

МУЗИКА СІЧОВА З ПАССЕЙКУ, Н. ДЖ.

ВСТУП 25 ЦНТ.

УКРАЇНЦІ! Сего року припадають 260-літні роковини смерти гетьмана України, Богдана Хмельницького.

Усе і при всяких нагодах — Українці, що вміють шанувати память своїх великих мужів — з сьвятою пошаною поминали імя і діла великого Гетьмана.

В сім році, в сім великім році великої російської революції, в році побіди народних мас над деспотами — память Богдана Хмельницького належить нам вшанувати з подвійною вдячностю, з подвійним одушевленем і підемом духа.

Хмельницький повів проти шляхоцьких гнобителів і визискувачів людкратичної шляхти польської, цілий український нарід, сердечний український люд із сіл і міст прилучив ся до него!

Хмельницький повів проти шляхоцьких гнобителів і визискувачів людської праці цілий український люд, що з тяжкого суспільного і національного поневоленя кинув ся до боротьби за свободу, за волю, за права людини.

І той самий дух свободи і волі, який пірвав український народ за часів Хмельницького до кривавої розправи з шляхоцькою Польщею, сей „дух" вільної України без хлопа і пана жив в народі через сотки літ царського панованя.

Жив і ширив ся проникаючи чимраз дальші маси, захоплюючи собою і московський нарід і в сім великім році дожив до такої сили, що в імя свободи і волі, рівности і братерства людий і народів — повалив раз на все царські порядки, повалив всяку неволю і покріпощене і несправедливість між людьми!

Пролята кров українських борців Хмельницького не пійшла на марно! За що прадіди голови поклали — се правнуки вспіли осягнути!

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ! Приходіть усі на Січове Сьвято! Віддаючи честь памяти гетьмана Хмельницького тимсамим вшануємо память усіх українських борців за свободу і волю народну і віддамо поклін новій свобідній вільній Україні!

СІЧ В НЮ ЙОРКУ

П Р О Г Р А М А:

I.

1. Отворене сьвята.
2. Привіт Січевих делеґацій і гостий.
3. Привіт представителів орґанізацій і товариств.
4. Привіт представителів других славянських орґанізацій.
5. Загальна дефіляда перед портретом Богдана Хмельницького і прапорами українськими та американськими.

II.

ВІЛЬНІ ВПРАВИ.

6. Виступ молоденьких січовиків з Ню Йорку.
7. Виступ дівчат січовичок з Ню Йорку.
8. Виступ січовиків з Ню Йорку і околиць.
9. Виступ чеських і хорватських соколів.

III.

10. Пописові січові вправи взагалі.
11. Забави і гри рухові ріжного рода.

ДОРОГА КУДА ЇХАТИ ДО BELVEDERE PARK, NORTH BEACH, L. I.

From Williamsburg or Delancy Street Bridge take Grand Street Car to Belevedere Park before reaching North Beach.

From 23rd St. Ferry take Graham Ave. Car, transfer to Grand Street Car for Belvedere Park before reaching North Beach.

From 59th St., Queensboro Bridge, Flushing or College Point Car to Juction Ave., then 5 minutes walk on Juction Ave. to Belvedere Park.

From 92nd St. Ferry to Ehret Ave., then 5 minutes walk on Flushing Ave. to Belvedere Park.

From 99th St. to 134th St. Ferry to Grand Pier, North Beach, then walk 5 minutes on Juction Ave. to Belvedere Park.

All Brooklyn City Trolley Cars to North Beach pass Belvedere Park.

Дорога до парку (кар-фер) всего 5 ц.

Парк отворений від 10-тої год. рано до 12-тої в ночи.

Дописи.

З COHOES, N. Y.

„Український День" і великий вечерок в честь Тараса Шевченка.

З усіх закутин великої Америки, де лише наші братя-Українці жиють, час від часу появляють ся в нашій „Свободі" дописи про їх житє, а передівсім у теперішнім часі про „Український День".

В нас, хоч „Український День" випав дуже красно, однак про нього до сеї пори не сказав ніхто ані слівця.

Коли рознесла ся вістка, що „Український День" вже назначений, в нашій місцевости вибрано зараз спільний комітет, котрого головою був п. Т. Маніґловка. Комітет працював щиро і тому праця принесла хосен. В сам день 21. цьвітня наші люди вештали ся жваво по місточку. Від найменшої шкільної дитини до 60-літного старця — всі звивали ся цілий день. Не помогли доноси і скарги загорілих кацапів, але противно: вони самі себе виставили на сьміх, а наш нарід при щирій праци назбирав красну суму, так що перевисшив деякі великі міста, і тим дав доказ, що не сваркою і зарозумілостию, як „інтернаціонали" і „поступовці" по других місцевостях уміють, але згодою, едностию і спільною працею скинемо з себе вікові пута.

Честь і слава Вам, когуські Українці, за Ваш труд! Честь і слава Вам, шкільні діточки, що, хоч тут роджені, не встидаєтесь свого „Юкрайніен", і є надія, що з Тебе, український цьвіте, будуть красні овочі. Честь і Вам, тов. Маніґловка, за Вашу щиру працю. Ви, яко предсідатель місцевого комітету, напрацювались чи не найбільше, за що від бідних сиріт приймить щире спасибіг.

Всіх гроший назбирано $1.106.-18, котрі вислано в призначене місце.

Дня 9. червня відбув ся в нас вечерок в честь Тараса Шевченка. Про сей вечерок не буду розписуватись, але скажу коротко, що, колиб один з тих, що люблять хвалити ся по ґазетах, був на нашім вечерку, то певно був би нам позавидував. Не хочу нікого і нічого підносити, але тут були гості з Амстердам, Скенектеди, Трой, Водервліт, Олбани і Кеслтон, і всі були з того вечерка вдоволені.

Сердечна подяка належить ся всім, що причинились до звеличеня сього вечерка. На першім місци треба подякувати тов. „Січ", котре положило найбільше праці, відтак всім дівчатам за вишивані написи і за плетене вінків, що украшали галю, дальше місцевому дякоучителеви п. Лозинському за вивчене хору і дуетів, а вкінци п. Атаманцеви з Ню Йорку, котрий, будучи під пору тут в Когус, своїм красним голосом поміг звеличати наш вечерок. Осібна подяка належить ся тов. Маніґловці, яко кошовому тов. „Січи".

Честь і слава Тобі, українська Громадо в Когус! Ти без всяких „шумних" оголошень і хвальб, хоч тихенько, але безвпинно працюєш, а околичним патріотичним громадам даєш добрий приклад щирої праці на народній ниві.

Когуський громадянин.

БРУКЛИН, Н. Й.

Позір Українці з Бруклина і околиці!

Українське Бр. Пресьв. Тройці, від. 203 У. Н. Союза в Бруклині

— устроює —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В ELM GROVE PARK,

при Grand Street, Maspeth, L. I.

в неділю, дня 22. липня 1917

Початок точно о годині 1. вполудне.

ТІКЕТ 25 ЦЕНТІВ

Будесь також принимати нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута У. Н. Союза. — П. Приступа, секретар. 81і84

НЮАРК, Н. ДЖ.

Братство Пресьвятої Тройці

— устроює —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в суботу, дня 14-го липня 1917 р.

в COLUMBIA HALL,

cor. Court & Prince Sts., Newark, N.J.

Початок о годині 7-ій вечером.

Вступ 25 центів.

На сей баль запрошує всіх Родимців з Нюарку і з околиці

КОМІТЕТ:

В. Кузьма, предс.; Т. Вільків, секр.; В. Кіт, касієр.

ЛАТРОБ, ПА.

Братство Успенія Пресьвятої Богородиці, від. 61 У. Н. Союза

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в суботу, дня 14. липня 1917 р.

в гали Стефана Королевят, Оквіл, Латроб, Па.

Просить ся всі Братства і Товариства так місцеві як і позамісцеві, а також всіх Родимців до як найчисленнійшої участи в сім балю.

Дохід призначений на церков в Латроб.

За красну і приємну забаву ручить

81 КОМІТЕТ.

ФОЛ РІВЕР, МАСС.

• Заходами українського аматорського кружка в Фол Рівер, Масс., відбудеть ся

в суботу, дня 14-го липня с. р.

о 7-ій годині вечером

на польській галї Сокола при Іст Мейн улици

представлене оперетки

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

ОСОБИ:

Максим Дурінь..... п. П. Крачковський
Катерина, його жінка .... п-а Катер. Монастирська
Юрко, їх син .... п. В. Гриців
Марцуня, їх дочка .... п-на Пелягія Монастирська
Іван, любовник Марцуні.... п. І. Дутка
Олекса, вуйко Івана....... п. М. Федірка
Климко, мельник.......... п. М. Бугара
Гандзя, сусідка Максима .... п-на Анна Мазурак
Герш, арендар .... п. І. Ковальчик
Хаскель, його син .... Н. Н.
Парася, пістунка .... п-а Оля Ковальчик
Жандарм .... п. Н. Било

Вступ для родини 50 цнт., для самотних 35 цнт.

О численну участь просить

81-82 КОМІТЕТ.

ЕМБРІДЖ, ПА.

Заходом Товариства Співацько-Драматичного „Боян".

відіграєть ся представлене

БІДНА НА СЬВІТІ ПЕЩЕНА ДИТИНА

образ з житя народа в 4-ох діях

в неділю, дня 15. липня 1917 р.

в гали Українського Народного Дому, Брейдон Род.

ОСОБИ:

Іван .... п. Михаїл Бірців
Олена .... п-на Анна Хомяк
Дмитро, їх син .... п. Іван Онуфрик
Галя, сирота .... п-на Марія Хомяк
Мортко .... п. Теодор Гищак
Стефан .... п. Василь Федишин
Данило .... п. Петро Гавряла
Петро .... п. Микола Гомзяк
Гриць .... п. Лесьо Кібаш
Павло, війт .... п. Якуб Лисяк
Діти:
Мартинцьо .... Рудольф Малиновський
Касуня .... п-на Гонора Нагребецька
Іваньо .... Теодор Судя

Вступ від особи 50 цнт., діти по 10 цнт.

Представлене є гарне і для наших людий поучаюче. Родимці! Коли бажаєте оцінити працю членів тов. „Бояна", котре щиро працює на народнім поли і для вашого добра і розвою вашої парохії, будьте ласкаві прибути всі як один в сю неділю вечером о годині 7.30 на се представлене а певно не пожалуєте.

УВАГА: Діти, котрі будуть іти на галю без родичів, не впустить ся.

81 Комітет тов. „Бояна".

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 65, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю, 15. липня, зараз по Службі Божій, в гали церковній. Мітінґ перенесений з тої причини, що 14. липня припадає баль другого товариства, то наше братство має взяти участь у тім бали. — К. Лопушанський, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 209, повідомляє всїх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся дня 15. липня, о годині 5.30 пополудни, в гали парохіяльній. На той мітінґ повинен кождий член явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Контрольори мають здати піврічний звіт. Котрий член на той мітінґ не явить ся, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — П. Гіда, предс.; Н. Касбан (ст.), кас.; П. Войнаровський, секр.

ЕЛИЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Сестр. „Любов", від. 37, повідомляє свої членицї що піврічний мітінґ відбудеть ся в неділю, 15. липня б. р., точно о 3-тій години пополудни. На тім мітінґу кожда членица має явити ся, бо инакше заплатить 50 цнт. кари. Кожда членица повинна придбати хоч одну нову членицю. Приходіть, жінки і дївчата, вписати ся до У. Н. Союза і до нашої „Любови". Ми приймаємо за половину вступного, а до У. Н. Союза після статута. — Е. Нерода, предс.; Е. Цимбалюк, кас.; Е. Кардаш, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Отсим подасть ся до відома всїм членам і урядникам Бр. св. О. Николая, від. 4, що піврічний мітінґ відбудеть ся в суботу, дня 14. липня б. р., в гали Народного Дому під ч. 72 Морріс стр., Джерзи Сіти, Н. Дж. На сїм мітінґу повинен кождий явити ся. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — Н. Вацлавський, секр. 81-82

ЕЛИЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ", від. 234, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ, який мав відбути ся в суботу, 14. липня, відбудеть ся в неділю, 15. липня, о годині 2-гій пополудни в гали Лютвина, при Фронт і Савт Парк стр. Мітінґ відкладасть ся з тої причини, що 14. липня відбудеть ся баль нашого товариства. Просить ся всїх членів, аби прибули на той мітінґ точно на означений час. — С. Колодій, предс.; І. Пілат, кас.; С. Могила, секр.

АСТОРІЯ, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в суботу, 14. липня, в гали Симеради, під числом 196 Потер Аве., о годині 7.30 вечер. Обовязком кождого члена явити ся на тім мітінґу, бо є важні справи до полагодженя. Опікуни хорих і контрольори мають здати справозданя з минувшого місяця. Не забувайте, Братя, про нових членів! Старайте ся записувати своїх братів і краянів до нашої орґанїзації, з котрої так богато можемо користати і бути забезпеченими в кождім разї і случаю. Котрий член не появить ся на той мітінґ, заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. — В. Лилак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Андрея, від. 66, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в пятницю, 13. липня с. р., о годині 8-мій вечер, в гали під ч. 414 Іст 71 ул., Н. Й. Кождий член обовязаний явити ся на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Буде також справоздане контрольної комісії. Нових членів будеть ся приймати до братства і до У. Н. Союза після статута. Неявивший ся член підпадає карі після статута. — П. Вільховий, предс.; Л. Фединич, секр.; Н. Біщак, кас.

ЛАКАВАНА, Н. Й. Бр. Пресв. Богородиці, від. 149, подає до відома, що піврічний мітінґ відбудеть ся в неділю, 15. липня, в гали Манка, 616 Інґем Аве. Кождий член має явити ся точно о 2-гій години пополудни, бо є важні справи до полагодженя. Довгуючі члени повинні вирівнати свої довги. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — Г. Мельник, предс.; І. Качмар, кас.; І. Стадник, секр.

ЛЕЙТРОБ, ПА. Бр. Успенія Пресв. Богородиці, від. 61, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся 15. с. м. в гали Стефана Королевята. Всї члени мають бути присутні. Неявивший ся член підлягає карі 50 цнт., а урядник $1.00. — Т. Королевят, предс.; М. Спйох, кас.; І. Шафран, секр.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 90, подає до відома, що піврічний мітінґ відбудеть ся дня 15. липня, о годині 3-тій пополудни. Є важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. Будеть ся приймати нових членів до братства і до У. Н. Союза за половину вступного. — С. Дудин, предс.; В. Гробарович, кас.; І. Чепа, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Уряд Бр. св. Василія, від. 229, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в неділю, 15. липня, в церковній гали, зараз по Службі Божій. Всї члени обовязані явити ся на час. Як котрий член не явить ся, буде караний після статута. — І. Гоменчук, предс.; С. Калакука, секр.; М. Югас, кас.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подасть ся до відома членам тов. ім. Івана Франка, від. 83, що звичайний мітінґ відбудеть ся в неділю, 15. липня, в домі Укр. Ам. Горожан, під числом 822 Норт Френклін стр., точно о годині 2-гій пополудни. Просить ся всїх членів, щоби явили ся, бо є важні справи до обговореня. Будеть ся приймати нових членів до тов. і до У. Н. Союза після статута. — Р. Караїм, предс.; О. Бабяк, кас.; І. Витяль, секр.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 288, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеть ся 15. липня с. р. Обовязком кождого члена явити ся на тім мітінґу, бо є важні справи до полагодженя. Мають ся вибрати нового предсїдателя, бо старий предсїдатель зрезиґнував. Котрий член не явить ся на тім мітінґу, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — І. Семенина, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в неділю, 15. липня б. р., точно о годині 2-гій пополудни, в гали Української Хати (на другім поверсї) під числом 22 Грейлінґ стр. Обовязком кождого члена прийти на означений час і припровадити зі собою хоч одного нового члена. — Н. Туранський, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Василія, від. 214, подає до відома, що піврічний мітінґ відбудеть ся дня 15. липня с. р., о 3-тій години пополудни, в домі секретаря, під числом 3232 Савт Морґан стр., Шікаґо, Ілл. На той мітінґ обовязаний кождий член явити ся особисто, бо маємо богато справ до полагодженя. Просимо старих членів постарати ся привести з собою хоч по двох нових членів, за що буде заслуга від товариства, а від секретаря 25 цнт. за одного члена. Ті члени, що мають дїти старші нїж три роки, нехай записують їх до У. Н. Союза. Платить ся лише по 25 цнт. на місяць, а в разї смерти дитини родичі дістають 200 долярів. Записана дитина дістає що місяця ґазету „Цьвітка". Просимо зголошувати ся з дітьми до секретаря. — В. Зелїско.

ІСТ ГАМОНД, ІНД. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 107, повідомляє своїх членів, що в неділю, 15. липня с. р., о годині 3-тій пополудни, відбудеть ся піврічний мітінґ під ч. 1126 Коломбія Аве. Є важні справи до полагодженя, тож всї місцеві і позамісцеві члени мають явити ся. Неявивший ся член підпадає карі після статута. — І. Мендак, предс.; Ф. Папуґа, кас.; Н. Гіба, секр.

ДЕСЛОДЖ, МО. Бр. св. О. Николая, від. 225, подає до відома, що піврічний мітінґ відбудеть ся в неділю, 15. липня с. р., в гали церковній у Деслодж, зараз по Службі Божій. Кождий член має явити ся точно на означений час, бо є важні справи до полагодженя. Довгуючі члени повинні вирівнати свої довги, бо в противнім разї можуть наразити ся на виключене. Взиваю всїх Українців, котрі мешкають в Флет Рівер і околичних місцевостях, аби вступали до нашого братства і до У. Н. Союза. Є тут богато таких Українців, котрі сю справу відкладають, кажучи, що ще мають час, але щоби часом не було запізно для недбалих. Нових членів будеть ся приймати до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Контрольори мають сконтролювати книжки товариства і касу. — Г. Павлюх, предс.; М. Кузїв, кас.; Н. Кузан, секр.

ШЕКСПІР В ПОВІСТКАХ.

З російського перекладу М. В. КАРНЄЄВА.

—o—

МАКБЕТ.

(Дальше [illegible]).

В тій цїли дали вони у себе великий пир і запросили на нього всїх головних танів, а в їх числї і Банка з сином Флїянсом.

На дорозї, котрою мав їхати Банко в ночи до королївського двора, були засїли убийцї, підкуплені Макбетом; вони кинули ся з ножами на Банка і вбили його; але Флїянс в той час вспів утїчи і сховати ся.

При вечері король і королева старали ся забавити всїх гостий як найсердечнїйше. Макбет, начеб нїчого страшного не стало ся, розмовляв з танами і вельможами і признав ся, що не стає в числї гостий одного тільки його приятеля Банка, і колиб він був, то тодї в його домі було би все, що становить красу і гордість його королївства. Далї він висказав свій жаль до Банка, що не прибув, приписуючи се по просту лїнивству. При тих словах зявила ся тїнь Банкова в кімнатї на тім стільци, де хотїв сїсти Макбет.

Який сьмілий був Макбет — навіть стрінув би ся з чортом без страху, але при тім страшнім зявищи його лице поблїдло зі страху і він став неначе вкопаний. Його жінка і всї гостї, замітивши його в трівожнім положеню, вліпившого свій зір на пустий столець, приписали се його задумчивости; королева-ж догадуючись, що його безпокоїть, підійшла до нього і шепнула, що йому треба успокоїти себе.

Але Макбет не звертав уваги на ту замітку, лиш дивив ся далї на привид і виговорював щось незрозуміле, звертаючи ся з тим до тїни.

Королева, обавляючись, аби гостї не довідали ся якнебудь із його уст страшної правди, поспішно розпустила зібраних, звиняючи ся припадком наглої хороби Макбета.

Такі страшні привиди навіщували Макбета дуже часто. Сон його і королевої був завше тревожений всякими привидами і кров Банка смутила їх не меньше утечі Флїянса, на котрого вони дивили ся тепер, як на наступника і переємника престола від їх потомства.

Те постійне тревожне положенє совісти, ті мрачні думки не давали їм спокою і Макбет рішив ся вкінци відшукати чарівницї і ще раз довідатись у них про будуччину.

Він знайшов їх у степу в печері, де вони, сподїваючи ся його приходу, займали ся приготовленєм своїх чарів, при помочи котрих замовляли пекольних духів. Кругом них лежали порозкидані знаряди їх професії: жаби, миши, гадюки, око і нога ящірки, язик собаки, крило нічної сови, вовчий зуб, жолудок ненаситного морського сотворіня, мумія відьми, корінь їдовитого зїля-болиголови, козяча жовч, жидівська печінка, шматки тисового дерева, котре росте загально на могилах трупів, і палець умерлої дитини. Все те було вложене в котел і варило ся на сильнім огни. Як швидко котел нагрівав ся, відьми студили його в павиній крови, потім, вливши свинської крови, котра пожерла своїх поросят, кидали в огонь сало, котре виняли до схід сонця у висїльника-убийцї.

(Дальше буде).

КОПАЛЬНЯ УГЛЯ В ГЕЙЛВУД.

Як майже у всїх других копальнях угля в Злучених Державах, так і в копальні в Heilwood, Pa., робота ішла слабо минувшої зими з причини великого браку возів, декотрі з майнерів знаючи, що такі відносини панують скрізь по копальнях вугля, остали працювати на місци, а другі покинули роботу і пійшли робити до фабрик, в надії, що тим поліпшать своє положенє.

Однак протягом місяця мая всьо змінило ся. Копальня в Гейлвуд має тепер много роботи, а ті, що там давнїйше працювали вертають назад.

Ті, що вертають назад до праці стрічають своє давнє місце з великим вдоволенєм, бо п. Т. Р. Джонс, ґенеральний менажер, перемінив сю стару копальню підчас їх неприсутности на нову. Він казав всї доми відмалювати і запровадити всякі найновійші удогідненя, а рент остав тойсамий.

Кромі сего він постарав ся о великий обшар землї, зорав її, а заохочуючи тамошних робітників до фармованя, дозволює кождому з них управляти для свого ужитку стілько землї, скілько хто є в силї обробити.

Щоби їх майнери не відчували теперішної дорожнечі, компанія Penn Mary Coal Co. продає всї потрібні до житя річи по гуртовних цінах.

Про добрі обставини в копальнях Penn Mary Coal Co. згадуєсь з тимбільшою приємностию, що вже американські часописи сеї околиці висказувались похвально о сих добрих дїлах роблених компанією в користь робітників.

В Гейлвуд находить ся друга найбільша школа з цїлого повіту, а також великий шпиталь, заосмотрений в найновійші херурґічні прилади.

Першого липня компанія удїлила знов 5% підвишки своїм робітникам і ми тому зовсїм не дивуємось, що кромі повороту всїх тих майнерів, котрі були лишили у нас працю, зголошують ся богато нових. І ми їх можемо сьміло упевнити, що у нас не заведуть ся. (Огол.)81

Читайте „Свободу" і приєднуйте їй нових передплатників!